gemeente Bronckhorst

Raadsvoorstel

Datum vergadering : 16 december 2026
Kenmerk : Z215928/ D013666
Portefeuillehouder : J.T. Puijk
Onderwerp : Programmabegroting coalitieakkoord 2027-2030

Geachte leden van de gemeenteraad,

Voorstel

1. De gewijzigde beleidsbegroting, met daarin de uitwerking van de coalitiedoelen en indicatoren (hoofdstuk 2 Programmabegroting 2027-2030 Bronckhorst) vast te stellen;
2. In te stemmen met de wijzigingen in budgetten voor voorstellen vanuit het coalitieprogramma (bijlage 4.1 Programmabegroting 2027-2030);
3. In te stemmen met de begrotingsaanpassingen met gevolgen voor de financiële positie vanuit de 2e Tussenrapportage 2026, de Septembercirculaire 2026 en de wijziging voor een actueel beeld begroting 2026 Bronckhorst;
4. Een bestemmingsreserve Innovatie aanjaagfonds in te stellen met een startwaarde van € 1,5 mln volgens de criteria zoals opgesteld in bijlage 1 Instelling Innovatiefonds;
5. Voor de vorming van de bestemmingsreserve Innovatie aanjaagfonds vanuit de Algemene reserve € 1,5 mln beschikbaar te stellen;
6. In te stemmen met dekking van begrotingstekorten 2028 en 2029 met bijdragen vanuit de Algemene reserve;
7. Het college te autoriseren voor de baten en lasten per deelprogramma volgens bijgaand raadsbesluit.

Inleiding

In bijgaande, herziene programmabegroting nemen we bij de financiële aanpassingen ook punten mee die we standaard kennen vanuit een 1e begrotingswijziging op de programmabegroting (2027) die altijd in december door uw raad wordt vastgesteld (zie argument 3.1). In dit raadsvoorstel wordt aan het begin met de beslispunten onder het kopje voorstel, de formele besluitvorming rond die 1e begrotingswijziging 2027 geregeld. Daarin staat dit jaar de verwerking van het coalitieakkoord centraal.

De herziene programmabegroting bevat ons uitvoeringsplan voor het coalitieakkoord
In juli 2026 is het coalitieakkoord 'Dichtbij, Duidelijk, Durven' vastgesteld in uw raad. Dichtbij, omdat bestuur begint met weten wat er speelt in onze kernen, buurtschappen, wijken, verenigingen, bedrijven en maatschappelijke organisaties. Duidelijk, omdat inwoners, ondernemers, maatschappelijke partners, gemeenteraad, college en organisatie moeten weten waar zij aan toe zijn. Durven, omdat goede bedoelingen pas waarde krijgen als we ook acties nemen die leiden tot zichtbare stappen. In het coalitieakkoord is richting gegeven voor de komende vier jaar, maar wordt ook verder gekeken dan deze bestuursperiode (zie argument 2.1).

Waar vindt u de informatie
In de inleiding van de bijgaande Programmabegroting 2027-2030 (hoofdstuk 1) lichten we onze keuzes kort toe, waarbij we werken vanuit drie speerpunten: Krachtige samenleving, Toekomstbestendige leefomgeving en Mensgerichte en dienstbare overheid.
In de drie programma's in de programmabegroting (hoofdstuk 2) werken we deze doelen verder uit en de budgetten in de financiële begroting (hoofdstuk 3).

Ons perspectief is een sluitende meerjarenbegroting
We streven altijd naar een programmabegroting die meerjarig sluitend is. Om tot dit positieve resultaat te komen, hebben we keuzes voor maatregelen gemaakt. Niet elke keuze kan direct worden geïmplementeerd (zie argument 6.1).
Meer over het begrotingsbeeld leest u bij kosten, baten en dekking in dit raadsvoorstel en in de financiële begroting (3.2.1 Financiële positie 2027-2030).

Afstemming
We hebben de herziene programmabegroting ter inzage gelegd en belangstellenden kunnen die ook opvragen. Via de gemeentepagina van het weekblad Contact en via informatie op onze website informeren we de inwoners over de begroting, over uw algemene beschouwingen, over de behandelmomenten, etc. Alle inwoners kunnen reageren op de programmabegroting door met u daarover contact op te nemen of door in te spreken tijdens de politieke avond op 10 december 2026.

Beoogd effect
Met deze programmabegroting verder bouwen aan een mooi Bronckhorst met realistische keuzes binnen de beschikbare middelen.

Argumenten
1.1 Het coalitieakkoord hebben we uitgewerkt in een programmaplan
In deze programmabegroting hebben we in de beleidsbegroting de uitwerking van de coalitiedoelen en indicatoren (hoofdstuk 2 Programmabegroting 2027-2030 Bronckhorst) gerealiseerd. Daarbij hebben we ook de informatie in de beleidsbegroting gewijzigd zodat het

beter aansluit bij de wensen over de inhoud van de programmabegroting (soort informatie, leesbaarheid, etc.) en daarmee een belangrijke stap gezet voor de doorontwikkeling van de P&C-documenten. Onderwerpen die voor alle programma's gelden (dwarsdoorsnede), komen in de paragrafen aan de orde (2.2 Paragrafen).

2.1 en 3.1 We hebben naast de keuzes voor het coalitieakkoord meer veranderingen
Het beeld over de financiële ruimte in een recent vastgestelde programmabegroting (november) verandert ieder jaar door de 1e begrotingswijziging daarop (december). In dit raadvoorstel gaan we vooral in op de inhoud en budgetten voor de herziene programmabegroting als gevolg van de uitwerking van het coalitieakkoord (bijlage 4.1 bijgaande programmabegroting 2027). Daarnaast nemen we de meerjarige consequenties mee van de:

1. 2e Tussenrapportage 2026 (2027: € 2,9 mln);
2. Septembercirculaire 2026 (2027: € 207.000);
3. Wijzigingen in het kader van de rechtmatigheid 2026 (2027: 22.000). Het gaat hierbij om:
    - Administratieve verschuivingen over de verschillende deelprogramma's die niet leiden tot meer of gebruik van begrotingsruimte; ze zijn budgettair neutraal (zoals formatieverschuivingen vanwege vacature-invulling);
    - Verkoop van een pand geeft lagere investeringslasten (2027: € 7.700 voordelig);
    - Invoeren van een krediet van € 2 mln voor strategische grondaankopen (30.000 nadelig).

De effecten van de 3e 'administratieve' aanpassing volgen uit de wijziging voor een actueel beeld begroting 2026 Bronckhorst die ook in de raadsvergadering van december 2026 behandeld wordt.

4.1 en 5.1 Voor investeringsambities vormen we opnieuw een bestemmingsreserve
We werken het Innovatie aanjaagfonds en de Investeringsagenda verder uit, met duidelijke voorwaarden voor maatschappelijke opbrengst, uitvoerbaarheid, cofinanciering, risico's en verantwoording. Voor de Investeringsagenda kennen we al een bestemmingsreserve. Met dit voorstel komt daar de bestemmingsreserve Innovatie aanjaagfonds bij. De voorwaarden staan uitgewerkt in bijlage 1 bij dit raadsvoorstel. Voor de nieuwe bestemmingsreserve halen we € 1,5 mln uit de Algemene reserve.

6.1 Voor het sluitende meerjarenbeeld hebben we aanlooptijd nodig
Naast de realisatie van onze ambities, hebben we ook wettelijke taken en de voortgang van het ongewijzigde beleid. Met de speerpunten Krachtige samenleving, Toekomstbestendige leefomgeving en Mensgerichte en dienstbare overheid als basis kijken we kritisch naar onze portemonnee. We kijken bij ieder voorstel of hiervoor echt een financiële bijdrage nodig is en wat de mogelijkheden zijn om te prioriteren of te temporiseren. Ook kijken we of extra inkomsten genereren vanuit het principe 'de gebruiker betaalt' mogelijk is. Met deze uitgangspunten als basis presenteren we u een begroting met een positief resultaat in 2030. Om tot dit positieve resultaat te komen, maakten we keuzes. De keuzes staan in bijgaande

programmabegroting (bijlage 4.1). Niet elke keuze kan direct worden gerealiseerd. Dit betekent dat we voor 2028 en 2029 voorstellen om vooralsnog de tekorten te dekken met een bijdrage uit de Algemene reserve. De financiële ruimte die we creëerden voor 2030, geeft ons de mogelijkheid om uitvoering te geven aan plannen, waarvoor we nu alleen de ontwikkeling van het plan in de begroting betrekken of ambities die nu nog niet zijn te voorzien.

7.1 De budgetten besteden we voor de doelen in de deelprogramma's
In de Financiële verordening Bronckhorst heeft u vastgelegd dat onze bevoegdheden voor de besteding van de begrotingsbudgetten zijn afgebakend op het niveau van de deelprogramma's, het zogenoemde autorisatieniveau. Daar is ook het raadsbesluit op ingericht. De autorisatie strekt zich niet uit tot de bestedingen binnen de Investeringsagenda. Voordat we starten met de uitvoering van een investering van die agenda leggen we dat uitgewerkte voorstel ter goedkeuring aan u voor en geven daarin aan wat de jaarlijkse kosten zijn en hoeveel we daarvoor nodig hebben vanuit de bestemmingsreserve.

Kanttekeningen

1.1 We leven in een onzekere tijd
Er speelt van alles op het gebied van het Migratie en integratie, woningmarkt, landelijk gebied, arbeidsmarkt en rond energie, klimaat en stikstof. Ook kennen we niet alle plannen van het kabinet, waardoor financiële onzekerheden voor ons als gemeente ontstaan. Waar nodig informeren we u als raad tussentijds. Een sluitende begroting voor 2027 en 2030 blijft uitgangspunt. Het totale financiële (risico)beeld van Bronckhorst lichten we jaarlijks toe in de paragraaf Weerstandvermogen (2.2.2 Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing).

Kosten, baten en dekking

In onderstaand overzicht geven we de ontwikkeling van de begrotingsruimte na verwerking van de voorstellen (ten opzichte van de 'primitieve' Programmabegroting 2026-2027).

Ontwikkeling financiële positie	2027	2028	2029	2030
Beeld in programmabegroting 2027-2030 (05-11-2026)	**270**	**-3.002**	**-2.696**	**-1.884**
Raadsbesluit aanvullend krediet sporthal 't Jebbink	**-6**	**-6**	**-3**	**22**
Effecten herziening programmabegroting 2027-2030	**-2.847**	**-2.096**	**-1.116**	**325**
Overig voor 1e begrotingswijziging 2027	**3.079**	**2.252**	**2.396**	**2.403**
Effecten 2e tussenrapportage 2026 (05-11-2026)	2.894	2.136	2.093	2.023
Effecten Septembercirculaire 2026	207	138	325	403
Effecten eindwijziging 2026 (17-12-2026)	-22	-22	-22	-23
Beeld herziene programmabegroting 2027-2030	**495**	**-2.853**	**-1.419**	**866**
+ = begrotingsoverschot; - = begrotingstekort				

Uitvoering

De Auditcommissie bespreekt de herziene programmabegroting 2027-2030 en deze, bijbehorende 1e begrotingswijziging 2027 op woensdag 2 december 2026. Voor het stellen van technische raadsvragen aan ambtenaren is op donderdag 3 december overlegtijd beschikbaar. Behandeling op de politieke avond vindt plaats op donderdag 10 december en de raadsvergadering staat gepland op donderdag 17 december 2026.
In de begroting 2027 worden de budgetwijzigingen op de verschillende deelprogramma's geboekt. Met de tussenrapportages en Jaarstukken 2027 blijven we een getrouw beeld geven van de begrotingsramingen naar aanleiding van genomen raadsbesluiten.

Evaluatie

Binnen de planning & control cyclus zijn momenten ingebouwd om het gevoerde beleid te evalueren en bij te sturen. Medio 2027 bespreekt u de Perspectiefnota 2028-2031 en de 1e Tussenrapportage over 2027. Dat zijn de 1e logische momenten om voorstellen met een financieel effect voor de periode 2028-2030 kenbaar te maken.

Hengelo (Gld),
Burgemeester en wethouders van Bronckhorst,

de secretaris,	de burgemeester,
M.J.J. Rommers	P.J.M. van Domburg

Bijlagen

Bijlage 1 Voorwaarden bestemmingsreserve Innovatie aanjaagfonds (zie volgende pagina)
Concept Raadsbesluit
Herziene programmabegroting 2027 Bronckhorst

BIJLAGE 1: VORMING BESTEMMINGSRESERVE INNOVATIE AANJAAGFONDS

Beleidsmatige relatie met programma	Alle programma's
Soort	Bestemmingsreserve
Doel	Het aanjagen van innovatieve oplossingen, preventie en brede welvaart vanuit de kracht in de samenleving.
Taakveld	Afhankelijk van beleidsveld initiatief
Omschrijving	Innovatie aanjaagfonds Met het innovatie aanjaagfonds ondersteunen we goede ideeën om uit te groeien tot werkbare plannen van aanpak en realistische businesscases. Bijvoorbeeld op het gebied van wonen, zorg, economie of duurzaamheid. Kansrijke ideeën kunnen in aanmerking komen voor een financiële impuls. Daarbij kijken we naar maatschappelijke opbrengst, uitvoerbaarheid, cofinanciering, risico's en de vraag wie verantwoordelijkheid neemt. Het fonds is bedoeld om beweging mogelijk te maken, maar vraagt ook om duidelijke keuzes.
Omvang	Bij aanvang € 1,5 mln vanuit het positieve resultaat van 2025. Als er in de toekomst een positief resultaat is, willen we telkens een toevoeging doen aan de Investeringsagenda en het Innovatie aanjaagfonds, mits dat verantwoord is.
Rente toevoegen	Nee
Planning	Jaarlijks toekennen en aanvullen bij de P&C-cyclus onderdelen Perspectiefnota (toekennen) en Jaarstukken (aanvullen)
Dotatie	De bestemmingsreserve voeden we uiteen positief resultaat, mits verantwoord.
Randvoorwaarden	De randvoorwaarden worden nader uitgewerkt bij de vaststelling van de overkoepelende Nota Reserves en voorzieningen. Wat in ieder geval zal gelden is: - Voor elk initiatief wordt een aanvraag ingediend met een plan van aanpak, een onderbouwing

	van de maatschappelijke meerwaarde, een risicoanalyse, een financiële begroting en een voorstel voor bekostiging. - De aanvragen zullen, waarschijnlijk in verschillende rondes, getoetst worden op innovatiekracht, bijdrage aan preventie en brede welvaart, haalbaarheid, cofinanciering, structurele effecten en uitvoerbaarheid. - De bijdrage uit het fonds heeft een incidenteel karakter en mag niet leiden tot structurele financiële verplichtingen voor de gemeente. - Toekenning vindt plaats binnen de beschikbare middelen van de reserve.
Relevante ontwikkelingen (verantwoording)	We verantwoorden de bestemmingsreserve Innovatie aanjaagfonds administratief in twee bestemmingsreserves, om helder inzicht te geven in vrije en geclaimde ruimte.